243

Inc 243

p. 1 INNOCENTIUS III. - De Miseria humanae conditionis. - Paris [Pasquier Bonhomme], 1480. 4° .
Pell 6300

p. 2 Stella clericorum [Paris, G. Mittelhus, s.d.). - 4°. échangée avec la Bibl. nat. en 1895.
Pell 10770

p. 3 ANTONIUS de RAYMONDIA. - Libellus contra beneficiorum reservationes. - Paris, G. Marchant, c. 1498. 4°.
Pell 9778 = 9779

p. 4 Laus caritatis. - [Paris, A. Caillaut, c. 1485-90]. - 4°.
Pell 7014

p. 5 MAGISTRI (Martinus). - Expositio super Salve Regina. - [Paris, Antoine Caillaut, c. 1483]. - 4°.
Pell 7328

p. 6 GUILLELMUS de GOUDA. - Expositio mysteriore missae. - [Antwerpen, Govaert Bac, post 1500]. - 4° .
Pell 5577

p. 7 AEGIDIUS DELPHUS. - [Epistola divi Pauli ad Romanos... decantata]. - Paris, J. Bade, 1507. 4°.

p. 8 ALLIACO (Petrus de). - Meditationes circa psalmos poenitentiales. - [Paris, Antoine Caillaut, c. 1485-90 ?]. - 4°.
Pell 524

p. 9 [Canones apostolorum] Canon apostolicus quinquagesimus. - Paris : A. Wechel, 1556. - 4°

p. 10 MAYEUC (Yves. - Questio perpulchra ... - Paris, Jean Petit, c. 1515. - 4° .

p. 11 Passio secundum legem debet mori. - S. l.n.d.
Cop. 4622

p. 12 BONAVENTURA, S. - Soliloquium - Paris, G. Marchant, [1483]. - 4° .
Pell. 2673

p. 13 Cordiale quattuor novissimorum. - Genève, [Jean Croquet, c. 1481]. - 4°
Pell. 5072

p. 14 NICODEMUS. - Evangelium. - [Köln, Cornelius de Zyrickzee c. 1499-1500]. - 4°.
Goff N-47

p. 15 MARCELLUS. - Passio Petri et Pauli apostolorum. - [Köln, Cornelius de Zyricksee, c. 1499]. - 4°.
Pell. 7527

p. 16 RICHARD (Pierre). - Contra non recte de ejusdem beati Petri martyrio sentientes libellus. - Paris, Josse Bade, 1518. - 4°.

p. 17 [Recueil de poèmes latins]. 8 ff. mss. 16e s.

XVe s. n° ~~252~~
243

243 2e pièce

Stella clericorum.

édit. in 4.

Double du 318 2e pièce

Echange fait en 1895
avec la bibliothèque Nationale.

pièce 1 - mq le 1er f. blanc.

10.

Queſtio perpulchra. qua inueſtigatur.

Si meritũ exiſtentis in proſperis amplius ſit q̃ illius qui fert pacienter aduerſa. Auctore Yuone Mahyeuc Epo Redonenſi.

Venundantur Parrhiſius in vico ſancti Iacobi ſub interſi gnio Leonis argentei.

BIBLIOTHECA

¶ Illuſtriſſime angolimenſis comitiſſe Ludouice de ſabandia matronarum preſtantiſſime Frater. Alphonſus Ricius parthenopeus doctor theologus ordinis prędicatoruꝫ Salu. Plu. Vitamqꝫ beatam.

INconſideratam mihi hactenus queſtionem ſoluendā obtuliſti viduaruꝫ exemplar preclariſſimuꝫ Si in ſtatu videlicet proſpero tantuꝫ quis prout in afflictionis tēpore ex ſua pacientia meretur: ſcrutāti mihi ſacros doctores cum nihil quod ad rem faceret inuenirem. apl'icus vir ille Redonenſis antiſtes digniſſimus ſimilimā pene ex ſuis protulit archanis. Quam impreſſoria arte in lucem editam. officioſiſſime dignitati tue dicandam cenſui. vt modico hoc munere. Innatam illam maieſtatem benignitatis tue. Ad maiora mihi imperanda obſequia prouocem quid autem de propoſita ego queſtione ſentiam. in epiſtola ad prędictum redonenſem antiſtitem facile p̄cipietur. Vale. matronarum clariſſima & me inter deditiſſimos tibi numera.

VTrum laudabiliꝰ ſit ꝙ hō bñ ſe hēat ī ꝓſpis q̄ ī aduerſis videt̄ ꝙ bñ ſe hr̄e ī ꝓſpis Quia laudabiliꝰ ē bñ ſe hr̄e ī eo qđ ē magis timēdū Sꝫ ꝓſpa ſūt hmōi Boetiꝰ 2° de cōſola cū oīs fortūa ſit timēda magis tñ ꝓſpa q̄ aduerſa.

¶ In oppōm argr̄ Magis laudādꝰ ē q̄ ꝓ deo plꝛa patit̄ ſꝫ talis ē q̄ bñ ſe hꝫ ī aduerſis igit̄.

¶ Pro q̄ſtiōe prīo declarabūt̄ termini Secūdo ponā diſtīctiones Tertio cōcluſiōes Quarto mouebūt̄ dubia & ſoluentur.

¶ Pro prīo ꝓſpera & aduerſa nō dicunt̄ virtutes & vicia quia circa illa ſpiritualia hō nō pōt male vti formaliter quo ad virtutes nec bñ quo ad vicia ſꝫ accipiunt̄ vt reſpiciūt pn̄tē vitā ſiue a pte corporis vt ſūt fortitudo pulchritudo Siue ex pte cōiuncti vt ſūt bōa fortūe vt diuitie delicie honores aut ſua oppoſita. Itē accipiunt̄ ꝓ his q̄ pñt adeē & abeſſe manēte cōſtātia ſubiecti vñ nec vita nec mors nec ītegritas corporis neceſſaria vite nec ipſū corpꝰ pertinent ad ꝓſpera nec oppoſita ad aduerſa ſed aduerſa dicunt̄ ꝓ nūc q̄ opponūt̄ bonis fortūe vt pauptas carētia honorū & amicoꝝ aut aliorū bonorū corporis ſine quibus poteſt homo viuere vt eſt egritudo turpitudo.

¶ Per bene ſe habere in talibus intelligo ſequi deū in preceptis & non offendere eum mortaliter ꝓpter ꝓſpera vel aduerſa.

¶ Pro 2°. bñ ſe hr̄e in p̄dictis pōt referri ad eandē pſonā aut ad diuerſas Et ſic dupliciter aut pſōa bñ ſe hñs in aduerſis ſit pſona cōis vt priceps aut p̄latus Aut priuata Et ſic duplr dr̄ de bñ ſe habēte ī ꝓſperis Et ſic pōt trāſferri diſtīctio aut pſōa bñ ſe hñs in aduerſis ſit cōis & pſona bñ ſe hñs ī ꝓſpis ſit priuata aut e conuerſo

¶ Secunda diſtinctio Aut perſona eſt in aduerſis ex electione vt apoſtoli & religioſi & ꝓpria voluntate renūciantes ſeculo ꝓpter xp̄m aut in voluntarię quia non poteſt aliud tñ tolletat patienter & viuit virtuoſe & vitat peccata Et hec duo principaliter reſpiciunt bōa fortune nō bona corporis vt pulchritudo fortitudo quia non ſunt in poteſtate noſtra.

¶ Pria cōcluſio Si ābe ſint pſōe priuate laudabilior eſt bñ ſe habēs ī aduerſis q̄ in proſperis patet Quia viuēs in ſtatu voluntarie pauptatis laudabilior videt̄ q̄ viuens ſcd̄m coēm ſtatū oīꝫ aliorū

BIBLIOTHEQUE MAZARINE

Tuꝫ quia implet conſilia & precepta. Tῡ quia eligit ſtatū quē xp̄s elegit. Criſtꝰ em̄ eligens aduerſitatē. aut elegit laudabiliꝰ aut eq̄ laudabile aut minus non duo vltima quia vltīm fuiſſet erroneum medium vanū. ergo primū verū. vnde Aug. de vera relig. Criſtus oīa bona mūdi cōtempſit q̄ contēpnēda docuit & mala ſuſtinuit que ſuſtinend a precepit. ¶ Itē laudabiliꝰ eſt aliquē ſequēdo xp̄m & ad ipſum intenſius diligendum omnia poſtponere &c.

¶ Item laudabilior eſt paupertas voluntaria diuitijs Math. 19. Si vis perfectus eſſe vade &c. Et virginitas copia filiorum. i. Cori. 7ᵒ. melius facit virgo &c. Vnde Ieronymus virginitas eſt aurum viduitas argentū matrimoniū ferrū. ¶ Itē humilitas laudabilior eſt vſu honorum quia qui ſe humiliat exaltabitur &c.

¶ Cōtra hāc cōcluſionē arguit qdeꝫ tenēs oppoſitū. Prīo ſic ꝓſpa reſpectu virtuoſi habent duas rōes appetibilis videlicꝫ q2 ſcd̄ꝫ ſe ſunt bona & quia ſūt occaſio & mediū virtuoſe operādi Aduerſa aūt vnā tantum quia patiendo ea quis meret̃ tamen ſecundum ſe ſunt mala pene. ¶ Item ſi aduerſa eſſent eligibilia ſequeretur ꝙ qs poſſet licite ſibi illa inferre & per cōſequēs occidere ſeipſū qd falſum eſt igitur. ¶ Item ille tantum debet eligere aduerſa cui proſpera ſunt nociua. Sed talis eſt vitioſus abutens proſperis igi͠ Sicut em̄ vinū ſcd̄m ſe eſt eligibiliꝰ abſinthio &c. ſic proſpera &c.

¶ Iſta repugnāt euāgelio Vn̄ luce. ix. ſi quis vult poſt me venire abneget &c. & xiiij. Si quis venit ad me & nō odit p̄reꝫ &c. iō &c.

¶ Pro ſolutione prime differentia eſt inter virtutes heroycas & morales Nam volens viuere heroyce nō conſeruat diuitias ſicut liberalis ſed omnes dat vna die Vnde reputaretur prodigus ſcd̄ꝫ cōem modum hoīm volens viuere & ſic faciens. eligētes autē aduerſa pp deū eligūt vitā heroycā iō ꝓſpera nō iuuāt eos ad hn̄dū vitā moralē immo ſi haberēt caderent a ſuo ſtatu.

¶ Ad ſcd̄aꝫ dr̄ ꝙ mors non cōputat̃ iter aduerſa &c. Ad tertiā negatur mīor imo ꝓſpa ſūt pic̃loſa etiaꝫ bonis dauid em̄ ſc̄tūs erat qn̄ pp ꝓſpitatē peccauit. Ad exēplū de vino & abſinthio dicēduꝫ ꝙ lꝫ carnalibꝰ ꝓſpa ſint q̄ſi vinū & aduerſa q̄ſi abſinthiū Tn̄ viris heroycis eſt ecōuerſo ſicut Paulo nolēti ſtipendia a ſubditis ſꝫ potius laborabat māibꝰ in frigore & nuditate Et btō Antho. fugiēti diſcun. argēteū i heremo q̄ſi incēdiū & Io. Baptiſta & ſic de alijs.

¶Sed ſi q̃ratur cæteris paribus quis eſt dicendus laudabilior vel bene ſe habens in aduerſis vel bene ſe habẽs in ꝓſperis ¶Reſpõ deo ꝙ aduerſa & ꝓſpera poſſunt cõſiderari dupl'r vnomõ ſcdꝫ ſe & in rõe p̃mij aut pene aliomõ in ordine ad finem qui ẽ vita eter na. Exemplum de bono cibo ex vna pte & de poſiõe amara ex al tera poſſunt cõſiderari vl' ſcđm ſe vel in rõe medicie aut in ordi= die ad ſanitatẽ iducẽdã Primomõ ꝓſpera p̃ferunt. & plꝰ tenet̃ reci piẽs largitori Scđo mõ ecõuerſo Et quia in pñti oẽs egent ſanita= te pfecta q̃ eſt vita eterna vbi ſcđm auguſtinũ. de perfectiõe iuſti cie: erit perfecta ſanitas ſine mortalitate iõ &c. Vñ auguſtinꝰ ſup illud ps ¶Ad anũciandũ mane miſericordiã &c. Cũ deꝰ põt oẽs punire in pñti ſi dat alicui ꝓſpera facit illi miſericordiã ſi aduerſa veritatem vnde ponuntur due concluſiones principales prima.

¶Si conſiderentur ꝓſpera & aduerſa ſcđm ſe laudabilior ẽ q̃ bñ ſe habꝫ in aduerſis Probatio quia ille qui minꝰ tenetur ad aliquid & facit illud eq̃ bene ſicut ille qui plꝰ tenetnr eſt laudabilior ſed qui recipit ꝓſpera abſolute plus tenet̃ q̃ qui recipit aduerſa quia plus reuet̃. alicui qui recipit ab eo bonum q̃ qui recipit malum ꝓ ſpera aũt ſecũdũ ſe ſũt bõa quedã aduerſa autẽ ſũt mala pene &c vnde reddit bonũ pro malo &c. vnde auguſtinus ſuper ps diſtin= guit ſex modos retributionis inter quos poit reddere bonuꝫ pro malo quẽ prefert alteri ſcꝫ reddere bonum pro bono &c.

¶Scđa cõcluſio Si conſiderent̃ proſpera & aduerſa i ordĩe ad vi tã eternã laudabilior ẽ bñ ſe hñs i ꝓſperis probatio quia euadẽs maius periculum laudabilior eſt eo qui euadit minus Sed bene ſe habẽs in proſperis eſt huiuſmodi igr̃ minor patꝫ per boe. ſcđo de cõſo. Magnꝰ eſt qui incidens in aduerſa nõ cecidit Nec mior eſt cui pñs felicitas arriſit & non irriſit Item ber. in ſermone de ramis palma. Licet multos frãgat aduerſitas plures tamẽ deijcit ꝓſperitas pſ. Cadẽt a latere tuo mille & deceꝫ milia a dextris &c.

¶Item gregorius .31. moralium aduerſis non frangitur q̃ ꝓſpis non eleuatur aduerſa nãq̃ nõ deiciunt quẽ proſpera nõ corrũpũt Et augꝰ. Nemo frangitur aduerſorum moleſtia qui a ꝓſperum delectatione non capitur Iſta autem eſſet falſa niſi proſpera ma= gis deicerent q̃ aduerſa ideꝫ eñ eſt ac ſi diceretur. qui non vinci= tur a rege non poteſt vinci a milite vt proſperitas ſit quaſi rex ad

vincendum & aduerſitas miles &c.

¶Cõfirmatur exemplis eorũ qui bñ ſe habuerũt i ꝓſperis qui et bñ ſe habuerũt in aduerſis vt patet in iob. thobia Ioſeph i domo patris plus dilecto &c. Qui etiã bñ ſe habuerũt in aduerſis Econ uerſo vero plures bene ſe habuerũt in aduerſis qui peſſime ſe ha buerunt in ꝓſperitate vt patet in populo dei afflicto in egipto & bene ſe habente vt patet exod. 3º qui poſtq̃ liberati ſunt & ditati murmurauerunt contra dominum vt patet numeri 11º Et ſub io ſue q̃diu habuerunt bella cuꝫ ĩfidelibus non leguñ receſſiſſe a dño ſed in pace cõſtituti &c. vnde quando tribulabanẽ veniebãt ad dñm & qñ bene erat eis recedebant ab eo vt patet in lib. iudi. iõ p̃s Cũ occideret eos q̃rebãt eũ &c. Exẽplũ ẽt in dauid q̃diu ha buit aduerſa a ſaule fuit bonus qñ aũt maiorẽ ꝓſperitatẽ habuit peſſime peccauit vñ caſiodor⁹ ſup p̃s Magna eſt tribulatio q̃ oĩs virtutũ mater eſt vnde dauid in aduerſitate bonus fuit ſꝫ cũ in pa ce fuit negligentior & ſegnitior effect⁹ ẽ Nabugodonoſor i ꝓſpe ritate poſit⁹ cõtra deũ ĩſurexit ita ꝙ nec dei cõmiatiõe nec danie lis p̃dicatione nec miraculoꝝ opatiõe potuit corrigi ſed in beſtiã cõuerſ⁹ & in aduerſitate poſit⁹ recognouit deũ & humiliat⁹ eſt & ſaluat⁹ manaſſes rex iuda q̃diu i ſolio fuit male ſe habuit ſed cap tiuat⁹ & tribulat⁹ penitenciã fecit ſcđi pali. 33º Salomoni nõ tm̃ ꝓ fuit tota ſua ſapientia q̃tũ obfuit ꝓſperitas & habũdantia. Idem de Iheroboam & aliis ideo hieronym⁹ ſup ioelẽ diuina ꝓuidẽtia fit vt qui non cognouit in ꝓſperis & qui delicijs abuſi ſunt per pe nuriaꝫ corrigantur Et caſſiodorus in lib. colla: facilius quis elidi poteſt ꝓſperis q̃ aduerſis Et ſic ptꝫ minor principalis ꝓbata vt pꝫ etiam de filio ꝓdigo luce 15º. ¶Preterea ille qui cũ minori au xilio tẽdit ad debitũ finẽ ẽ laudabilior eoq cũ maiori vt ſi ego poſ ſum tm̃ facere cũ deceꝫ ſicut tu cũ. xij. laudabili⁹ operor Sed ad cõſequẽdum vitã eternã efficatius iuuant aduerſa q̃ ꝓſpera igitur laudabilior eſt qui bene ſe habet reſpectu talis finis cum ꝓſperis minor patet quia actuũ. 14. diciẽ p multas tribulationes oportet nos intrare in reg. cel. In tota aũt biblia nõ reperiẽ per multas ꝓ ſperitates oportet intrare &c. Item heb. xiº flagellat domin⁹ oẽm filiũ quẽ recipit Non dicit facit eum diuitem Certum eſt autem ꝙ deus dat filio quẽ recipit illud qđ ẽ ſibi expediẽti⁹ ad finem cõ

igitur non dat ꝓſpera ſ3 aduerſa ſequit̃ &c. iō oſee Sexto in tribu latiōe ſua mane cōſurgēt ad me & p̄s ipſe facies eorū ignomia & q̃rent &c. ℂ Ite3 multiplicate ſunt infirmitates eorum poſtea accelerauerūt. ℂ Ite3 grego. mala q̃ nos hic p̄mūt ad celū ire cōpellūt ℂ Item auguſtin⁹ in epiſtola ad probā aduerſitas confert electis ad ſanitatem ſuperbie ad ꝓbationem paciē ad abolitionē culpe ꝙ autē hec nō faciant proſpa ſed potius impediāt grego. in ome Solet rerum habundancia tātomagis a timore diuino mentem ſoluere q̃tomagis exigit diuerſa cogitare dat exemplu3 24. moraliū vita p̄ns eſt via qua ad patriam tendim⁹ iō frequenti tribulatione cōcutimur ne viā pro patria diligam⁹ Solent em̄ nōnulli viatores amena prata cōſpicere ī itinere & rectitudinem itineris declinare eorūq3 greſſus tardat pulchritudo itineris cū delectat. Electis ergo ſuis ad ſe pergentibus dn̄s huius mundi iter aſperu3 facit ne qſq3 p̄ntis vite requie q̃ſi vie amenitate paſcat̃ ſed magis cum diu pgere q̃citit⁹ peruenire delectet Ne dum oblectatur in via obliuiſcatur quod deſiderabat in patria hec ille Et yſidorus de ſummo bono c. 26 viri ſancti plus formidant proſpera q̃ aduerſa quia proſpera deiciunt aduerſa erudiunt.

Pręterea magis laudabilis eſt quē ſacra ſcriptura cōmēdat ſ3 bn̄ ſe habens in ꝓſperis eſt huiuſmodi minor patet eccleſiaſtici. 31. btūs diues qui iuēt⁹ eſt ſine macula. qs eſt hic & laudabim⁹ eū fecit enim mirabilia in vita ſua qui probatus eſt in igne & pfectus inuentus eſt & erit illi gloria eterna qui potuit tranſgredi et non eſt tranſgreſſus facere malū et nō fecit bona illius et elemoſinas eius enarrabit omnis eccleſia ſanctorum ideo auguſtin⁹ de verbis dn̄i Magne virtutis ē cū felicitate luctari ne corrumpat ne extollat Magne ing̃ virtutis cum felicitate luctari & magne felicitatis a felicitate non vinci.

ℂ Preterea laudabilior eſt diues humilis q̃ humilis pauper igit̃ aſſumptu3 patet quia ſcd̄3 ber. ſup miſſus eſt non magnum ē hūilē eſſe in abiectione magna prorſus eſt & rara virt⁹ hūilitas honorata Idem patet circa abſtinentiā ꝙ laudabilior abſtinēs eſt hn̄s copiā ciborū q̃ abſtinēs nō habēs quid cōedat Et ſic de caſtitate ideo ber. in ſermōe piclitat̃ caſtitas in dilicijs humilitas in honoribus charitas in diuitijs veritas in multiloquijs pietas in negocijs

Ratio qa ꝓſperitas apit cor ad letitiã mũdi. & talis apertio eſt clauſio ad virtutes. Ecõuerſo aduerſitas claudit. Cor ad amorẽ mũdi & prebet occaſionẽ ad amorẽ dei. Gregori⁹. 29. moraliũ Solet letitia archana mentis aperire & aperiendo amittere aduerſa vero cum nos exterius opprimunt interius cautiores reddũt Et. 26º. lib. dicit ꝙ cordis tribulatio apit qđ ſepe mundi ꝓſpitas claudit.

¶Preterea ille qui trãſit ad voluntariã pauptatẽ aut aduerſitatẽ dimiſſa ꝓſperitate tãto eſt laudabilior q̃to plura dimittit ex opeopato ſaltẽ. Vñ pl⁹ fuit laudat⁹. S. Ludouic⁹ tranſiens vltra mare &c. Et qñ martires pmittebãt ſe occidere ꝓpter xp̄m ſi erant diuites hoc eis tribuitur ꝓ laude ampliori Sed ſic agendo habens proſperitatem bene vtitur ea igitur.

¶Preterea de⁹ magis rep̄hendit eos q nõ bñ ſe habent in aduerſitate. & min⁹ reputat eos excuſabiles. Ergo bñ ſe hñtes in ꝓſpis ſunt laudabiliores. Tenet cõſequẽtia quia ſcđm tenẽtes laudabilius eſſe bñ ſe habere in aduerſis magis vitupaꝛ· & minus reputaꝛ dign⁹ venia q male ſe habet in ꝓſperis. ergo ſi ecõtrario ille ẽ magis vitupand⁹ & min⁹ dign⁹ venia qui male ſe habet in aduerſis ſequitur ꝙ laudabilior ſit bñ ſe hñs in proſpis &c. Añs pꝫ qñ dñs reprehendit eos qui male ſe hñt in ꝓſperis ſimul cũ increpatiõẽ ponit cauſã inducentẽ eos ad peccãduꝫ magis aũt eſt excuſat⁹ habẽs cauſã peccandi q̃ nõ habens igiꝛ. Aſſumptũ pꝫ deutrio. 32. ꝓuocarunt me in dijs alienis &c. Et ſequiꝛ cã incraſſat⁹ eſt dil. & recal. incraſ. impig. dila. Iteꝫ eze. 62. Hec fuit iniquitas ſodo ſaſ. pa. & hab. Subditur graui⁹ autẽ peccauit popul⁹ me⁹ &c. Qñ aũt rep̄hẽdit male ſe in aduerſitate hñtes nullã cauſã ponit excuſãtẽ Vñ yſa. prio ve gẽti peccatrici populo graui iniqtate ſemini neq̃ filijs ſceleratjs Dereliquerũt do. blaſ. ſãctũ iſrael abalienati ſũt retrorſuꝫ Sup quo pcutiã vos vltra addentes p̄uaricatiões oẽ caput languidus. & omne cor merens a planta pedis vſqꝫ ad verticẽ nõ eſt in eo ſanitas vulnus & liuor & pla. tumens non eſt circumligata nec curata medicamine neqꝫ fota oleo terra veſtra deſerta ciuitates veſtre ſuccenſe igni &c. Plus admodum mirantis loquitur dominus qñ per aduerſitates non corriguntur homines q̃ &c. Vnde etiã inter homines vilior eſt qui ſub diſciplina nutritus nõ eſt bonus q̃ qui ad libitum & ſine diſciplina nutritur Yſaie. 9º. in

omnibus his non eſt auerſus furor eius & adhuc manus eius extenta eſt & nõ ẽ reuerſus populus ad percutientem ſe & dominũ exercituum non exquiſierunt. Item Iere. ſecundo Fruſtra percuſſi filios veſtros diſciplinã non receperunt. Item Iere. ſexto percuſſiſti eos & non dol. attriuiſti eos & renuerunt accipere diſciplinã indurauerunt facies ſuas ſuper terram & noluerunt reuerti &c.

¶Contra predicta arguitur. Iſta ſecunda cõcluſio videt̃ cõtraria prime igitur. ¶Itez quod laudabiliꝰ eſt eſt eligibilius ergo. ſi laudabilius eſt bñ ſe habere in proſperis. Videtur ꝙ proſpera ſint eligibiliora quod eſt contra primam concluſionem.

¶Item rationes adducte pro prima concluſione ſunt cõtra ſcdaz concluſionẽ igitur. ¶Itẽ laudabilior ẽ qui obſeruat ꝓcepta & cſiſilia ꝗ qui obſeruat precepta tm̃. Sed bene ſe hñs in aduerſis obſeruat precepta & conſilia. Alius autem precepta tm̃ ſaltem in facto igitur. Si dicatur ꝙ conſilia reſpiciunt volũtatem licz ad obſeruãdũ perfecte ꝓcepta & conſilia requirit̃ perfecta voluntas. Sed ad obſeruandũ cõſilia aliquomodo ſufficit aliqua voluntas cũ executione &c. ¶Item rationes ad hoc facte pro tertia concluſione ſũt cõtra primã ſicut qui euadit maiora pericula eſt laudabilior. Sed ille qui eſt in proſperis euadit maiora pericula igitur.

¶Item qui cum minore auxilio peruenit ad debitũ finem eſt laudabilior eo qui cum maiori auxilio. Sed aduerſa efficatius iuuant & auxiliantur ad vitam eternam igitur.

¶Item ille eſt magis laudandus quem ſcriptura magis commendat. Sed bonus diues eſt huiuſmodi eccleſiaſtici. 31. igitur.

¶Itez humilitas in diuite eſt maior ꝗ in paupere & ſic de alijs virtutibus igitur contra primam concluſionem.

¶Item peius faciunt religioſi & viri heroyci ſi ſint mali ꝗ exiſtentes in proſperitate.

¶Item cuius oppoſituz eſt peius illud eſt melius tertio thopico. Sed peius facit qui male ſe habet in aduerſis vt patet per ſecũdaz concluſionem. igitur melior eſt qui bene ſe habet in aduerſis.

¶Item ille eſt laudabilior qui non ſolum ex culpa ſua. Sed etiam ex aliquo extrinſeco prouocatur ad peccandum & non peccat ꝗ ille qui non prouocatur niſi ex culpa ſua. Sed ille qui in eſt proſperis non prouocatur niſi ex culpa ſua Quia proſpera nõ ſunt mala

pene aut culpe Nec ſunt occaſio peccandi niſi vitioſis abutentibus eis. Ille vero qui eſt in aduerſis trahitur ac peccandū per aduerſa q̄ ſūt mala pene igit. ¶ Preterea aduerſa & ꝓſpera ſūt extrema fugiēda volenti viuere virtuoſe cui mediū eligendū eſt ꝓuerbiorū.3º. Mēdicitatē & diuitias ne dederis michi Et quarto Politicorum idē videtur dici. Tunc arguitur ſic. Illud eſt difficiliꝰ & ꝑ conſequens laudabiliꝰ qđ magis tollit medium eligendū a virtuoſo. Sed aduerſitas eſt hmōi Proſperitas em̄ non tollit mediocres ꝓſperitates quod facit aduerſitas igitur. ¶ Preterea cōſiderādo ꝓſpera & aduerſa ſcđm ſe laudabiliꝰ eſt bn̄ ſe hr̄e in ꝓſpis vt ptꝫ in ſcđa cōcluſione. Tunc arguitur ſic Si equalibꝰ equalia addanť ſemp ſunt equalia Sed ꝓſpera ita pn̄t referri ad vltimū finē ſicut aduerſa bn̄ em̄ vtens ꝓſperis ita pōt ex hoc moueri ad bene agendū & acqrendū btitudinem ſicut bn̄ vtens aduerſis. Item plꝰ meretur & per cōſequens eſt laudabilior qui plꝰ laborat ceteris paribus. Sed ſuſtinens aduerſa plus laborat. Item Iob commendatur plus de aduerſitate q̄ proſperitate igitur.

¶ Ad primū dr̄ ꝙ aliud eſt de voluntarie dimittēte ꝓſpera ad ſequendū criſtum per cōſilia Et aliud de exiſtēte in aduerſis qui nō plus ſequiť criſtū volūtarie q̄ diues. Ideo nō ſequiť ꝙ ſi primꝰ ſit laudabilior diuite bene ſe hn̄te in ꝓſperis ꝙ etiā ſcđs cōſiderādo proſpera & aduerſa in ordine ad vitam eternam.

¶ Ad ſecundum & tertium ſoluuntur ex premiſſis.

¶ Ad.4^m.de obſeruāte p̄cepta & conſilia dicendū ꝙ minor eſt falſa nullus em̄ obſeruat cōſiliū pauptatis abſq ꝓpoſito firmo nichil habendi in ꝓprio in futuro ſicut nec cōſiliū virginitatis abſq ꝓpoſito nūq̄ contrahendi. Vn̄ ſuſtinens patienter aduerſa optās tn̄ abſolute ꝓſpa licet habeat voluntarium mixtū reſpectu aduerſorum vt vitet peccata non tamen habet voluntarium ſufficiens ad implendum conſilium de ſequendo criſtum.

¶ Ad.5^m.minor eſt falſa nā ille actus victorioſꝰ quē fecit ille qui pauptatē voluntarie ꝓ criſto elegit preferť oībus alijs q̄ ſūt in diuite bn̄ ſe hn̄te in ꝓſperis licet iſta ratio concludat de inuito paupere patienter tamen ſuſtinente ad vitandum peccatum.

¶ Ad.8^m.dicitur ꝙ duplex eſt auxiliū tendendi in deū vnū intrinſecū pficiens animā vt gratia & virtutes & de hoc nō intelligiť ma-

ior maxie ſi quis tendens in deū cooperat⁹ ſit ad illd̄ auxiliū intri
ſecū qđ facit eligens aduerſa q̄ iuuāt inquātū ſunt volūtaria. Aliđ
eſt extrinſecū vt ꝓſperitas & aduerſitas in eo aūt qui inuit⁹ patiť
aduerſa illa ſūt ſibi extrinſeca de quo pōt intelligi pria ratio. Ad
minorē dr̄ ꝙ eſt vera de volūtarie ſuſtinēte aduerſa nō de inuitus
ſuſtinente. ¶ Ad. 7^m. minor eſt falſa quia maior eſt cōmendatio
pauperis voluntarij a xp̄o Math. 5°. dicente Bt̄i pauperes ſpū q̄
illa eccleſiaſtici. 31. Beatus diues qui inuentus eſt ſine macula.
¶ Ad. 8^m. dr̄ ꝙ maior eſt vera de diuite volūtarie hūili. & de pau
pere iuito. Et ratio maioritatis eſt. quia diues hūilis nō trahiť ad
hūiliandū per principiū extrinſecū ſicut paup inuit⁹. Sed paupis
volūtarij hūilitas ñ min⁹ ē laudāda hūilitate diuitis qa ad ſuā hūi
litatē & occaſione ei⁹ ſe induxit volūtarie & ſic de alijs virtutib⁹ vt
abſtinentia caſtitate &c. ¶ Ad nonū & decimū q̄ fundanť in illo
dicto philoſophi illud eſt meli⁹ cui⁹ oppoſitū eſt pei⁹ &c. Dicēdū
ꝙ hoc eſt verū in penit⁹ diſpatis vt amaritudo & dulcedo viſus &
audit⁹ Non aūt in ſe inuicē includentib⁹ aut ſupponētib⁹. V ñ bñ
ſeqtur cecitas eſt peior q̄ ſurditas. ergo viſus eſt melior q̄ auditus
Non tñ ſequeretur priuatio ſenſ⁹ tact⁹ in aiali eſt peior q̄ cecitas
Ergo tact⁹ eſt melior viſu quia ſenſ⁹ viſ⁹ p̄ſupponit tactū V ñ pri
uatio tact⁹ infert priuationē viſus nō econuerſo. Sicut nec ſeque=
reť de priuatione minoris albedinis & de priuatione maioris re=
ſpectu oppoſitorū In ꝓpoſito meritū illi⁹ qui bene ſe habet in ꝓ
ſperis Et illius qui iuitus eſt pauper & in aduerſis licet patienter
ferat ſint eiuſdem rationis & vnū excedit aliud & per cōſequens
includit ideo nō tenet ibi regula philoſophi. Ad illud de religio=
ſo dicendū ꝙ meritum illi⁹ qui ſe voto obligauit eſt alteri⁹ ratio=
nis ratione voti a merito diuitis bene ſe habentis ideo &c.
¶ Ad vndecimū diciť ꝙ proſpera nō ſolū vitioſis Sed bonis ſūt
occaſio peccādi alias Dauid nūq̄ fuiſſet bon⁹ qn̄ peccauit de quo
tamen deus dixerat Iuueni virum ſecundum cor meum Et de ſa
lomone & alijs mltis bonis qui propter proſpera ceciderūt Et cū
dicitur ꝙ etiam aduerſa trahunt hoies ad peccandū dicendū ꝙ
ille qui conſiderat vitam futuram & qualiter eſt acquirenda non
trahitur per aduerſa ad peccandum & hoc hic conſideratur.
¶ Ad. 12^m. dr̄ ꝙ aduerſa nō tollūt eligendū a virtuoſo ſupponūt

enim nociua vite ſiue cum mendicitate & labore&c. Sicut autē
nō ē minus periculum ſtomacho ſi addat̃ ſibi cibus improportio
natus q̃ ſi diminuat̃ immo forte maius Sic virtuoſo non eſt mī⁹
plericulum ſi mediū ſibi proportionatum augeatur q̃ ſi diminuat̃
¶ Ad. 13^m. dicit̃ ꝙ ꝓſpera excecāt intellectū ſicut nimia lux ocu
los & trahūt ad ſe hoīeꝫ vt cogitet de eis alijs poſtpoſitis Nō ſic ad
uerſa imo cū nō ſint de ſe appetibilia. inducūt hoīeꝫ ad cogitādū
de fine ad quē tēdit vt pꝫ ī ꝑdicto exēplo gregorii de via amēa. &c
¶ Ad quartūdecimū dicitur ꝙ laborem quē inducūt aduerſa di
minuit cōſideratio finis quam impediunt proſpera &c.
¶ Ad quintūdecimū de Iob. dicitur ꝙ laudatur quia bene ſe ha
buit tā in proſperis q̃ in aduerſis ꝙ ſi aliquis ſanctorum eum pl⁹
cōmēdat quia bene ſe habuit in proſperis. Reſpondet̃ ꝙ hoc ēēt
conſiderādo aduerſa & ꝓſpa ſcdꝫ ſe Non vt vie ad futuram vitam
¶ Si aūt ambo quorū vnus bene ſe habet in proſperis Et alius in
aduerſis ſint prelati Cum iſti poſſint conſiderari vt perſone pri
uate & vt perſone cōmunes Primō cōſiderādo eos eſſꝫ Reſpōdē
dum vt prius de alijs. Si vt prelati non poteſt fieri comparatio in
ter eos quaſi alter eligat voluntarie aduerſa Quia prelatus vt pre
latus non debet eligere aduerſa iſta enim impediunt eius offici
um & nocent propinquo quem verbo exemplo & ſubſidio debꝫ
nutrire debet igitur fieri comparatio inter prelatū qui bene ſe ha
bet in ꝓſperis Et prælatū bene ſe habentē in aduerſis q inuit⁹ pa
titur Et ſic videtur dicendū ꝙ ē laudabilior qui bene ſe habet i ad
uerſis Quia tota laus prelati vt ſic ſumitur in ordine ad ꝓpinquū
reſpectu. cuius dꝫ habere affectum paternum & maternuꝫ ſcdm
ber. ſup cantica ſer 25° dicite &c. Sed laudabilior eſt mater q̃ plus
laborauit ad pariendū & educandum filiū vñ ſcriptura nobis re
ducit ad memoriam nō cōceptū ſed ptū matris Cum igr̃ prelatus
plus laboret regendo propinquū in aduerſitate videtur &c.
¶ Item grego. in paſto. c. viij. tractās illud apl̄i q epiſcopatū deſi
derat. i. thio. 3° Tūc fuit laudabile qñ certū errat ꝙ ipꝫ ad tormē
ta oportebat puenire &c/ ¶ Cōtra rōes ꝓ 3ª cōcluſiōe vr̃ eē cōtra
hāc determiātionē rñdeo ꝙ nō qa ꝓſpera nō hꝫ plat⁹ vt dñs ſꝫ vt
tutor & miniſtrator. ideo nō tantū alliciunt &c Item alteri⁹ rōnis
ſunt aduerſitates quas prælatus. in tribulatione ſubditoꝝ dicens

cum apoſtolo quis infirmatur &c.

¶ Reſtat vtrum prælat⁹ bene ſe habens in proſperis ſit laudabili/or priuata perſoã bene ſe habente in aduerſis etiam volũtarijs.

¶ Reſpõdeo videt dicẽdũ ꝙ prælatus bene ſe habẽs in ꝓſperis ſit laudabilior quia ĩfima ſupmorum vel eadẽ cũ ſupmis infimorũ vl' ſũt eis meliora & laudabiliora: ſꝫ ſtat⁹ ꝑlatorũ eſt . ſuperior ſtatu pauperũ voluntarioruꝫ q ſũt perſone priuate vt cõmuniter conceditur ergo. &c. ¶ Item bern exponens illud eccl'ia. 4 2. Melior eſt Iniquitas viri q̃ mulier benefaciens id eſt melius inq̃ facit qui iuuat multitudineꝫ etiã. cuꝫ aliquo deffectu. q̃ qui bene ſe regit ergo multo fortius melior eſt prelatus qui ſine omni culpa bene ſe habet in proſperis q̃ priuatus homo &c. Aliquãdo eñ minor virtus equiualet maiori. aut etiam ipſaq; excedit ratione ſtatus ſicut auguſtin⁹ deducit in lib. de bono cõiugali de abſtinẽtia Io. baptiſte que non equipolet comeſtioni chriſti immo commeſtio xpi ipſam excedit Et de matrimonio habrahe quod non fuit minus in merito q̃ virginitas Ioh. Et ita chriſti excellentem ſtatum prelatorum melius eſt ipſorum. bene ſe habere in proſperis q̃ aliorum in aduerſis &c. Vbi aũt ecõuerſo prelat⁹ bñ ſe habꝫ in aduerſis. & ſubdit⁹ priuat⁹ in proſperis adhuc laudabilior eſt prelatus qa ſi infim⁹ grad⁹ prelatorũ excedit gradum ſubditorũ ſupræmum ergo ſupremus prelatus excedit quemlibet gradum ſubditorum ſed epiſcopũ bene ſe habere in aduerſis eſt ſuperius q̃ ipſum bene ſe habere in proſperis ergo cum prelatum bene ſe habere in proſperis excedat ſubditũ priuatũ bñ ſe habere in aduerſis ſequitur a maiori rõne ꝙ &c.

¶ Ad primã rationẽ principalẽ dicitur ꝙ maior eſt vera cęteris parib⁹ Sꝫ bñ ſe habens in aduerſis volũtarie exñs in eis Et ali⁹. bene ſe habens in proſperis non ſunt equales. in dilectione dei ideo ratio non concludit ꝙ laudabilior ſit bonus diues q̃ heroycus ſed bene cõcludit. ꝙ ſit laudabilior q̃ ille q nõ volũtarie ẽ i aduerſis.

¶ Ad rõnem in oppoſitũ cũ dicit. qui plura patit ꝓpter deũ &c. dicẽdũ ꝙ ſi illa q̃ patitur conſiderentur vt ſunt pena & medicina magis illa patiens tenetur deo q̃ econuerſo & ideo alius qui minoreꝫ medicinam recipit ẽ laudabilior.

¶ Explicit queſtio.

Incipit epiſtola. plurimum ad queſtionem faciens.

¶Preſuli preſtantiſſimo. Yuoni diuina. prouidentia redonenſi
Epiſcopo digniſſimo. F. Alphonſus Ricius parthenopeus. or.
pre. doctor theologus. S.P. & in patria videre quod optat.

QVerenti mihi preclariſſime preſul Si quis do
ctorum comparaſſet vtriuſq; ſtat⁹ mortaliũ
infelicis ſcilicet & proſperi meritu; tu ſolus
q̧ ſacrorum ſtudioru; amator es. Scrutator
ue diligentiſſim⁹ feciſti ſatis. Queſtionẽ quã
inter cartas & membranas habebas offeren
do: Cuius reſolutio ad primum intuitum vi
ſa eſt mihi vel aliquantiſper obſcurior. & eã ob rem quod de ea ſẽ
tiam. In hac epiſtola ad dignitatem tuam inſerere deſtinaui. non
per multa vagando. Sed de homine proſpere agẽte eodemq; mi
ſerijs obuoluto Si vtroq; tempore ſecundum virtutẽ ſe habeat in
quo amplius mereatur? Videtur profecto dicendum: ꝙ dum ad
uerſa non patitur: Amplioris eñ virtutis & meriti apparet. nõ re
trahi ab his que artam viam ad vitam ducentem ſapiũt per ea q̃
ad ſui amorem ob delectationem ſenſui blandientem. animum
alliciunt. q̃ non male ſe habere in hijs que ad deum vagatum cir
ca terrena hominem reducũt qualia ſunt mala q̃ hic patimur q̃ te
ſte Gregorio ad deum nos ire compellunt: oſtendit. n. animus vir
tuſq; hominis fortior dum a placitis bonis non vincitur: quod vt
fiat neceſſe eſt vt deo plurimum adhereat ipſum diligẽdo ſupra
blandicias ſeculi quibus propter eum parce vtitur: In tribulatio
nibus autem ſatis eſt hominem ad impacientiam non trahi. Vt in
deum non murmuret: qui ſolus nouit in talibus oportuna preſta
re ſolamina: & hoc in auguſtijs conſtitutus cognoſcens. habet vñ
potius ad ipſum recurrat. q̃ vt ab illo auertatur. a quo ſi per deſpe
rationẽ quis quãdoq; forte deficiat ex ſua ineptitudine. aut mala
hoc accidit conſuetudine. Vt ea ſint illi ſcandalũ in ruinã. que vt
ad altiſſimum dei refugium coueratur animũ mouẽt q̃ cito talis
in multis proſperis defeciſſet: multo enim plures (vt in queſtio
ne monſtratum eſt) proſperitas deicit in baratrum q̃ infelicitas.

oblitus eſt nempe pincerna.regis egipti ſuccedentibus proſperis Ioſeph interpretis ſui:Nec ſententia Auguſtini qua inquit meliorem eſſe modicam pacientiam in aduerſis q̃ multam deuotionē in proſperis obſtat: meliorem nempe vocat. magis neceſſariam. Alias meritum humanarum operationum ex caritate & conatu non dependeret operantis.Que quidem caritatem pariter & conatum ipſa pre ſe fert multa deuotio:Verum pacientia vel modica ſumme neceſſaria eſt.Ne quis in ipſa ſua tribulatione deficiat multa vero deuotio non ſic neceſſaria eſt: vt quis in proſperis mereatur.Satis enim erit ſi agens in proſperis deuotus exiſtat.Nam non oportet quempiaꝫ ex omni ſuo conatu ſemper operari:Nec noſtra hec opinio afflictis moleſta eſſe debet cuꝫ ipſi per afflictiones facilius capiunt celeſtia.Vnde eam viam pro ſecuriori docuit nos ſaluator ſequi quam cum ex propoſito eligimus contemnentes ſeculi proſpera.Ex ipſo contemptu, exonerati magna mundi ſarcina. Plurimum meremur & facilius peruenimus ad patriam Hij autem qui non ex electione pacienter tñ ferunt aduerſa gratias agentes dño.Ex hoc ipſo merentur ipſaq; eorum tribulatio tranſit in expiationem pene debite eorum peccatis q̃ in alio mundo acerbior multo foret.Nam teſte Auguſtino in libro de cura agenda pro mortuis illa excedit omnem aliam huius ſeculi: Hoc ipſum inſuper ꝙ eorum reatus per temporalem penaꝫ purgatur habent amplius hijs qui in proſperis domino adherent.Vnde nō modica illis debet pro aduerſis eſſe cōſolatio.Hec ſic dixerim vt ꝑſpicacis ac doctiſſimi ingenij tui cenſure ſubiaceant.

¶Vale preſulum honor apoſtolice vite ſectator ingenuus Et me pro ſolita humanitate tua ama vt ſoles.

τελοσ.

4